

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

שיחות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ תזריע וש"פ מצורע, ה'תשכ"ה

בלתי מוגה

יו"ל לש"פ תזריע-מצורע, בדרי"ח אייר, ה'תשס"ט

יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ותשע לבריאה

שנת הקהל

מאה ושבע שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ושנת השישים לנשיאותו

ו. הביאור בפירוש רש"י בסוף פרשתנו, "זאת תורת הזב — בעל ראי' אחת, ומהו תורתו, ואשר תצא ממנו שכבת זרע — הרי הוא כבעל קרי טמא טומאת ערב, והזב את זובו — בעל שתי ראיות ובעל שלש ראיות, שתורתן מפורשת למעלה" — כי, בלשון "זאת תורת הזב" כוללת התורה ומפרטת כל סוגי זב, ומן הקל אל החמור, ועכצ"ל שקאי גם על "בעל ראי' אחת" שדינו כבעל קרי; ו"הזב את זובו" קאי על אלו ש"תורתן מפורשת למעלה", כפי שפירש רש"י — ע"פ מדרשו, שמוכרח ומיישב אריכות לשון הפסוקים — "מנה הכתוב הראשון .. וקראו טמא .. הכתוב השני .. וקראו טמא", שמזה מוכח שיש שני סוגי זב: "בעל שתי ראיות ובעל שלש ראיות"; וע"ד ההלכה, ששתי ראיות אינם מקצת מג' ראיות, אלא סוג בפני עצמו: "בעל שתי ראיות" — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חכ"ב ע' 81 ואילך.

הביאור בחילוק ג' אופני זיבה בעבודת האדם: בעל ראי' אחת — רע שע"י חטא עה"ד; בעל שתי ראיות — רע שניתוסף עי"ז שהאדם מגרה יצרו עליו; ובעל שלש ראיות — כשנקבע בו באופן של חזקה. ולכן, בעל ראי' אחת (מצד חטא עה"ד) טמא גם באונס; בעל שתי ראיות (שמגרה יצרו) — ברצון; ובעל שלש ראיות (לאחרי שנשקע בזה) — באונס, ששוב אינו יכול להתגבר על יצרו. ואעפ"כ גם לו יש תקנה, ע"י הבאת קרבן — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חל"ז ע' 42 ואילך.

לעילוי נשמת

הילד מ"צעירי השלוחים"

גבור חיל בצבא כ"ק אדמו"ר זי"ע

לוי יצחק ע"ה

בן — יבדלח"ט — הרה"ת ר' שניאור זלמן וחנה שליט"א

נפטר ליל ש"ק לסדר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"

ד' אדר, ה'תשס"ט

ת' נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות זקניו

הרה"ת ר' משה יהודא וזוגתו מרת רבקה שיחיו קאטלארסקי

ע"פ האמור לעיל¹⁴ בענין "ונשלמה פרים שפתינו", שע"י העסק בתורת הקרבנות, ה' אצלו ענין הקרבנות בשלימות. ואף שענין זה ה' רק בתורה, וסוכ"ס ה' חסר אצלו מעשה הקרבנות, מ"מ, כיון שבתורה ה' הדבר בשלימות, והאיר אצלו בגילוי, הרי זה נחשב כמו ש"לא נחרב הבית כלל". ועד"ז בנוגע לתורתו של רשב"י, פנימיות התורה, שנתגלתה בדורות האחרונים בתורת החסידות:

בתורת החסידות לא נגע החורבן; הגילוי דתורת החסידות הוא כמו הגילוי דזמן הבית, ויתירה מזה — כמו הגילוי דמשיח. ומצד גילוי זה אין מחיצות והגבלות כלל. ולכן, גם מי שהתורה פוסקת ש"כדד ישב מחוץ למחנה", ומצד נגלה דתורה אין לו מקום בתורה, ועד שלא רוצים להזכיר את שמו בשמות הפרשיות שבתורה — באה תורת החסידות ואומרת שגם אותו צריך להכניס ולהעלות כו'.

[ולהעיר גם מהפתגם¹⁵ שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם אביו, כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, בנוגע למי שהתורה אומרת שאסור לרחם עליו¹⁶: ראה עד כמה גדולה הרחמנות על מי שאפילו התורה פוסקת שאסור לרחם עליו].

וע"י הגילוי דחסידות שלע"ע הוא רק בענין התורה — אתי מר¹⁷, דא מלכא משיחא, בגילוי בעולם, בקרוב ממש.

* * *

ד. בנוגע ללימוד הלקוטי-תורה, הנה כיון שבלקו"ת השבועי ישנו רק דרוש אחד, בודאי סיימו כולם את לימוד הלקו"ת, ולכן, יאמרו כולם "לחיים", מתוך שמחה (והוסיף בבת-שחוק: ומה גם שתקופת חג הפסח תהי' פנוי ("פריי") מלימוד הלקו"ת דפרשת השבוע...).
ואח"כ אמר, שבתקופת חג הפסח ילמדו דרושי שיר השירים, שגם אותם צריכים ללמוד כדי לסיים את כל הלקו"ת במשך השנה¹⁸.

*

ה. מאמר (כעין שיחה) ד"ה שיר השירים גו' כי טובים דודיך מיין.

* * *

14) בשוה"ג להערה 4. 17) ראה אגה"ק דהבעש"ט (כש"ט בתחלתו. ובכ"מ). 15) ראה גם תו"מ חי"ט ע' 260. וש"נ. 16) ראה ברכות לג, א. וש"נ. 18) ראה גם שיחת ש"פ ויקהל ס"ו (לעיל ע' ...). וש"נ.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ תזו"מ הבעל"ט, הננו מוציאים לאור שיחות ש"פ תזריע ר"ח ניסן, וש"פ מצורע ח' ניסן ה'תשכ"ה — הנחה בלתי מוגה.

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

כ"ה ניסן, ה'תשס"ט, שנת הקהל
מאה ושבע שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ושישים שנה לנשיאותו
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2009 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408, Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610 • Fax. (206) 666-1770

E-mail: info@lahak.org • Internet: http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch, Inc.

5769 • 2009

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

Tel. (718) 604-2610 Fax. (206) 666-1770

סדר ועימוד בתכנת „תג". הפצה בארצות-הברית: (718) 735-4585

שסוכ"ס ו"הובא אל הכהן", אפילו אם אין רצונו בכך, בעל-כרחו¹⁰. וכדי שתהי' ההתעוררות גם בפנימיות נפשו, מצד רצונו ושכלו כו' — צ"ל "ויצא הכהן אל מחוץ למחנה", שפעולת הטהרה היא גם במקומו של המצורע, באופן שגם הזדונות נהפכים לזכיות¹¹. ועפ"ז מובן הטעם שבדורות הראשונים נקראת פרשה זו "זאת תהי'", אבל בדורות האחרונים נקראת "מצורע", כי, אמיתית הענין דאתהפכא (ע"י גילוי העצמות) יהי' לעת"ל, ולכן, בדורות הראשונים הי' זה רק באופן ד"זאת תהי'", שרק לעת"ל יהי' הענין ד"תורת המצורע", ש"המצורע" יהי' "תורה", אבל בדורות האחרונים, שנוגש כבר הגילוי דמשיח, עושים גם מ"מצורע" פרשה בתורה — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"ז ע' 100 ואילך.

ג. ויש להוסיף בזה:

אע"פ שלעת-עתה רואים בגילוי מציאות של מצורע שנמצא מחוץ למחנה, הרי זה רק בגלל שאצל המצורע, מצד גופו ונפשו הבהמית, לא נרגש עדיין הגילוי דלעת"ל; אבל בנוגע לתורה — הנה מאז שנתגלתה פנימיות התורה, תורתו של משיח, ישנו כבר בתורה בגילוי הענין ד"הובא אל הכהן", עד לענין דאתהפכא המרומז בקריאת פרשה בתורה בשם "מצורע".

ואע"פ שלעת-עתה הרי זה רק בתורה, מ"מ, כיון שבתורה נעשה ביטול המחיצה (וכמדובר פעם¹² שהנתינת-כח לבטל מחיצה הוא ממקום שלמעלה מכל ענין המחיצות), הרי זה קשור עם כללות הגילוי דלעת"ל. וכידוע שביטול ההגבלה בפרט אחד קשור ו"לוקח" את הבל"ג האמיתי.

דוגמא לדבר:

ידוע מ"ש ר' הלל מפאריטש בספרו פלח הרמוץ¹³, ששמע מר' אייזיק מהאמיל בשם רבינו הזקן, ש"לפני נשמות הגבוהות כמו רשב"י לא נחרב הבית כלל". ולכאורה אינו מובן: הרי גם אצל רשב"י לא הי' ענין הקרבנות, ואיך אפ"ל ש"לא נחרב הבית כלל"? — והביאור בזה,

10) ולא רק בעל-כרחו של המצורע, אלא גם בעל-כרחו של כל סדר ההשתלשלות, כי, מצד סדר השתלשלות אין מקום להכניס ולהעלות את המצורע, וענין זה הוא רק בכח העצמות, שאין לו הגבלות כלל, וכידוע שכל הגבוה ביותר יורד למטה ביותר (ראה

בארוכה שערי אורה שער הפורים ד"ה יביאו לבוש מלכות פי"ב ואילך. פל"ב ואילך. ועוד).

11) יומא פו, ב.

12)

13) שמות ע' ז.

בס"ד. שיחת ש"פ תזריע, ר"ח ניסן, פרשת החודש, ה'תשכ"ה.

בלתי מוגה

א. בהתחלת פרשתנו מעתיק רש"י את התיבות "אשה כי תזריע", ומפרש: "א"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חי' ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חי' ועוף".

ולכאורה הפירוש בזה — שבפשוטו של מקרא אינו מובן מדוע נאמרו דיני אשה בפ' תזריע, לאחרי דיני בהמה חי' ועוף שנאמרו בפ' שמיני, וכדי לתרץ זאת, מביא רש"י מאמרו של ר' שמלאי.

אבל עפ"ז צריך להבין:

א) ברוב המקומות אין דרכו של רש"י להזכיר שם בעל המאמר, כי, בלימוד פשוטו של מקרא לא נוגע מי הוא בעל המאמר. — בחלק ההלכה שבתורה נוגע מי הוא בעל המאמר, בכדי לידע אם הלכה כמותו, או שאזיל לשיטתי' במקום אחר, וכיו"ב; אבל בלימוד ע"ד הפשט אין זה נוגע. וא"כ, מדוע כאן מזכיר רש"י שם בעל המאמר — "א"ר שמלאי"?

ב) אם כוונת רש"י לתרץ מדוע נאמרו דיני אשה לאחרי דיני בהמה חי' ועוף, הי' צריך להעתיק מהפסוק רק תיבת "אשה", ולמה העתיק גם התיבות "כי תזריע"?

ג) הדיוק בסדר הענינים בשתי פרשיות — שייך בחלק ההלכה שבתורה (וכן בחלק הרמז דרוש וסוד), כיון שדרשינן סמוכים (במשנה תורה — לכל הדעות, ולפי דעה אחת — גם בד' הספרים שלפנ"ז)¹, אבל בחלק הפשט שבתורה — אין מקום לקושיא מדוע נאמרה תחילה פרשה זו ואח"כ פרשה זו (אא"כ אין זה בהתאם לסדר הזמנים), ולכן לא הביא רש"י בפירושו כו"כ מאמרי חז"ל שמבארים סדר הפרשיות.

ובנדו"ד: בשלמא בחלק ההלכה, יש מקום לשאלה — שכיון שהאדם הוא קדום במעלה, וכל המוכחר והמקודש קודם, היתה תורתו צריכה להתפרש לפני תורת בהמה חי' ועוף; אבל בחלק הפשט — אין מקום לשאלה כזו. וכפי שמצינו בפ"י הראב"ע שכתב בפשטות "אחר שהשלים תורת הטהור והטמא בנאכלין, הזכיר טמא אדם", מבלי להביא

(1) ברכות כא, ב. וש"נ.

את מאמרו של ר' שמלאי. וא"כ אינו מובן: למה הוצרך רש"י להביא את מאמר ר' שמלאי?

ב. ויש לומר הביאור בזה:

הקושי בפשוטו של מקרא הוא: מדוע נאמרו דיני טומאת "אשה כי תזריע" לפני דיני טומאת נדה (שנאמרו בפרשה שלאח"כ²), דלכאורה, כיון שסדר הדברים הוא שתחילה ישנה טומאת נדה, ורק לאחר הטהרה מטומאת נדה, אזי יכול להיות "אשה כי תזריע" — היתה התורה צריכה לומר תחילה דיני טומאת נדה, ואח"כ "אשה כי תזריע"?

ואף שנת"ל שבדרך הפשט אין להקשות על סדר הענינים בשתי פרשיות, הרי בנדו"ד הקושי גדולה יותר — שהרי בהמשך הכתוב נאמר "כימי נדת דוותה תטמא", "כסדר כל טומאה האמורה בנדה כו"³, ועדיין לא נתפרש בתורה דין טומאת נדה!?

ואף שמצינו עד"ז בכ"מ, שבתחילה מזכירה התורה דין מסויים בדרך כלל, ורק לאח"כ מבארת התורה פרטי הדברים — הרי סוכ"ס אין זה מחוור לגמרי.

וכדי להבהיר זאת, מביא רש"י "א"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר כל בהמה חי' ועוף במעשה בראשית, כך תורתו נתפרשה אחר תורת בהמה חי' ועוף" — שלכן נתפרשה תורתו של אדם בנוגע ליצירתו ("אשה כי תזריע") מיד לאחר תורת בהמה חי' ועוף (בפ' שמיני), מבלי להפסיק באמצע בדיני טומאת נדה.

ולכן מעתיק רש"י גם את התיבות "כי תזריע" — כיון שהקושי בפשוטו של מקרא (שמתורץ ע"י מאמרו של ר' שמלאי) הוא מדוע נאמר דין טומאת לידה ("אשה כי תזריע") לפני דין טומאת נדה.

והטעם שרש"י מביא זאת מדברי ר' שמלאי הוא — כי, רש"י מצד עצמו לא הי' מוכרח לפרש דבר, כיון שבדרך הפשט אין הכרח כ"כ לתרץ קושיא כזו (למה נאמר דין טומאת לידה לפני דין טומאת נדה), אלא, כיון שישנו פירוש שאמר ר' שמלאי, מביא רש"י את דבריו, כיון שעפ"ז יתחוור יותר גם בדרך הפשט.

ולכן כותב רש"י "אמר (ר' שמלאי)", ולא דרש, אף שמאמרו של ר' שמלאי הוא דרוש — כיון שעפ"ז מתחוור ענין גם בפשטי הכתובים. והטעם שרש"י מזכיר שם בעל המאמר "ר' שמלאי", ולא כותב

(2) מצורע טו, יט ואילך.

(3) פרש"י עה"פ.

המצורע", שלכאורה מיותרות הן, שבתכיות "זאת תהי' תורת" מודגש דיוק הענין ושליטת הפכו⁵, ובוה "מלמד" שגם "ביום טהרתו" (שזהו ה"גו") הוא בדיוק, "שאינ מטהרין אותו בלילה". וזהו גם הדיוק בלשון רש"י "אינ מטהרין אותו בלילה", ולא "כל היום כשר לטהרת המצורע" — ע"ד ההלכה — שדי למעט רק לילה, ולא למעט גם הזמן דבין השמשות. ובפנימיות הענינים, שהקדמת "זאת תהי' תורת המצורע" היא לפי שעיקר תיקונו של מצורע, מוציא שם רע, שמות דקליפה, הוא ע"י התורה, שמות דקדושה, שם טוב; אלא, כדי שלימוד התורה יהי' בביטול⁶, צ"ל "והובא אל הכהן" — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש חי"ב ע' 78 ואילך.

ב. המשך הביאור (בפנימיות הענינים) במ"ש "והובא אל הכהן", אף שנאמר לאח"כ "ויצא הכהן אל מחוץ למחנה", והדיוק ד"והובא" (ולא "ובא"), בעל-כרחו — שאפילו בנוגע למצורע, ש"בדד ישב מחוץ למחנה"⁷, שלא יהיו טמאין אחרים יושבים עמו, מחוץ למחנות דג' קליפות הטמאות⁸, מביטח הקב"ה ש"לא ידח ממנו נדח"⁹, ובודאי

ריש פרשתנו) — כי התורה היא ענין כללי (למעלה מהתחלקות), כנ"ל.

(5) ורש"י מעתיק גם תיבת "המצורע" * — כי: (א) לולי זאת הי' אפ"ל שבהוספת "וגו" כוונתו לתיבת "המצורע", ולא לתיבות "ביום טהרתו". (ב) בעומק יותר: אף ש"זאת תהי' תורת" מורה על הדיוק, הרי יתכן שהדיוק הוא בנוגע ל"המצורע", ולא בנוגע ל"ביום טהרתו". ולכן מעתיק רש"י "זאת תהי' תורת המצורע", שגם תיבת "המצורע" היא מיותרת, ועכצ"ל, שהדיוק ד"זאת תהי' תורת" הוא (לא בנוגע ל"המצורע", אלא) בנוגע ל"ביום טהרתו".

(6) שהרי לימוד התורה יכול להיות באופן שישכח ח"ו שזוהי תורה ה', ויחשוב שזוהי התורה שלו. — אמנם התורה צריכה להיות "תורתו" (תהלים א, ב), שצריך להתעצם עם התורה עד ש"נקראת על שמו, שנאמר .. ובתורתו יהגה" (ע"ז יט, א), אבל, ענין זה יכול להיות רק לאחר ההקדמה ש"בתורת ה' חפצו" (תהלים שם), שזהו ע"י הביטול

וההרגש שהתורה היא חכמתו ורצונו של הקב"ה, וכמארו"ל (ראה נדרים פא, א וברין שם. וש"נ) "ברכו בתורה תחילה", היינו, שבתחילה, קודם הלימוד, צריך לידע ש"נתן לנו את תורתו", ורק לאח"כ צ"ל הלימוד והעיון בהשגת התורה, עד שתהא "נקראת על שמו".

(7) תזריע יג, מו ובפרש"י.

(8) ולהעיר ממשנת"ל (שיחת ש"פ תזריע ס"ג (לעיל ע' ... ע' ...). וש"נ) בפירוש רש"י ש"תורתו (של אדם) נתפרשה אחר תורת בהמה חי' ועוף" שבפ' שמיני, שזהו ע"ד מארו"ל "יתוש קדמך", שכיון שהאדם עלול לחטוא, ה"ה גרוע יותר מבהמה חי' ועוף. והרי בפ' שמיני מדובר לא רק אודות חזיר, שהוא מקליפת נוגה, אלא גם אודות גמל שפן וארנבת, שהם מג' קליפות הטמאות, כמ"ש הצ"צ (אוה"ת ויקרא בהוספות ע' רלט), ורק לאח"כ נתפרשה תורתו של אדם, כי, מצד ענין החטא ה"ה גרוע יותר אפילו מג' קליפות הטמאות.

(9) ע"פ שמואל-ב יד, יד. וראה הל' ת"ת

לאדה"ז פ"ד סה"ג. תניא ספ"ט.

(* ראה גם לקו"ש הנ"ל הערה 18.

סתם בשם רבותינו ז"ל — כי, בלאה"כ צריך רש"י לומר שישנו מאמר מסויים שעי"ז יתוסף ביאור גם בפשטות הכתובים (בכדי להדגיש שאין הכרח לבאר ענין זה בדרך הפשט), ולכן כותב "א"ר שמלאי", כיון שהזכרת בעל המאמר אינה הוספה ואריכות הלשון לגבי "אמרו רבותינו".

ג. המשך הביאור במאמר ר' שמלאי, "כשם כו' כך כו'" — שטעם יצירתו של אדם לבסוף הוא (לא מפני מעלת האדם, שיכנס לסעודה מיד, אלא אדרבה) מפני החסרון של האדם ("יתוש קדמך") שיכול להתאוות לדברים אסורים, ולכן גם תורתו נתפרשה לבסוף, כיון שסדר הלימוד הוא מן הקל אל הכבד, ובירור האדם קשה יותר מבירור שאר בע"ח. והשייכות לר' שמלאי — שלא הי' מיוחס, ולכן הדגיש את מעלת

לקמן הערה 8).
 (6) כמסופר בגמרא (פסחים סב, ב) "רבי שמלאי אתא לקמי' דרבי יוחנן, אמר לי, ניתני לי מר ספר יוחסין, אמר לי מהיכן את, אמר לי מלוד, והיכן מותבך, בנהרדעא, אמר לי אין שונין לא ללודים ולא לנהרדעים, וכל שכן דאת מלוד ומותבך בנהרדעא", ובפירוש רש"י: "לדחוי' איכוון, לישנא אחרינא, לפי שאינן מיוחסין".
 ויש לבאר בנוגע לפירוש הראשון — דלכאורה אינו מובן:
 בשלמא פירוש השני, "לפי שאינן מיוחסין" — הרי זה ע"ד שמצינו שהמחוסר אבר רח"ל אין לקרותו לתורה בפרשה שמדברת אודות חסרון זה, משום "לועג לרש" (משלי יז, ה. וראה ברכות יח, א. ועוד).
 ואף שבנדוד, שר"ש בעצמו ביקש מר"י שילמד עמו ספר יוחסין, לא שייך הטעם דלועג לרש — יש טעם נוסף: ר"י חשש שמפני שר"ש אינו מיוחס, יש אצלו נטי' למעט במעלת היוחסין, ולכן ילמד ספר יוחסין שלא כדבעי, ולכן לא רצה ללמדו, מצד "ולפני עור לא תתן מכשול"; אבל הפירוש הראשון, "לדחוי' איכוון" — אין לו הבנה כלל, ולכאורה, גם אם לא רצה לומר לו הטעם האמיתי, הי' צריך לומר לו איזה טעם אחר שיונח אצלו, ולא לדחותו בקש? !
 ויובן בהקדם מארז"ל (ע"ז יט, א) "לעולם ילמוד אדם תורה במקום שלבו חפץ" —

(4) "יצירתו" דייקא, היינו, כפי שהנבארים הם בגילוי; אבל מצד הבריאה, היינו, תחילת ההתהוות, כפי שהיא מצד הכוונה — האדם קודם ובאין ערוך לכל הנבארים, כמארז"ל (ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג) "במי נמלך בנשמותיהם של צדיקים, כמ"ש (דה"א ד, כג) עם המלך במלאכתו ישבו שם", וכל כוונת הבריאה אינה אלא בשביל האדם, כפירוש רש"י על הפסוק (בראשית א, א) "בראשית ברא גו'", "אין המקרא הזה אומר אלא דרשוני .. בשביל ישראל שנק' ראשית" ("ולא בא המקרא להורות סדר הבריאה לומר שאלו קדמו כו", עד "נעשה אדם" שבא באחרונה — שהרי נאמר "בראשית ברא", תחילת וכוונת ההתהוות, ומצד הכוונה קודם האדם לכל הבריאה).

(5) דיוק הלשון "נתפרשה" — כי, גם תורת בהמה חי' ועוף היא חלק מתורת ועבודת האדם, כיון שאינם יכולים להתברר בעצמם, אלא ע"י האדם (ראפילו המלאכים שנקראים בשם "חיות", אינם יכולים להתעלות למדרגה עליונה יותר ממה שנתהוו, והבירור ועלי' שלהם היא רק ע"י עבודת האדם, ולכן אמרו רז"ל (חולין צא, ב) ש"אין מלאכי השרת אומרים שירה למעלה עד שיאמרו ישראל למטה, שנאמר (איוב לח, ז) ברן יחד כוכבי בקר והדר ויריעו כל בני אלקים"), אלא שבפרשה זו "נתפרשה" תורתו של אדם — בנוגע לבירור האדם עצמו (וראה

בס"ד. שיחת ש"פ מצורע, שבת הגדול, ח' ניסן, ה'תשכ"ה.

בלתי מוגה

א. הביאור בפירוש רש"י ריש פרשתנו, "זאת תהי' תורת המצורע וגו'", "מלמד שאין מטהרין אותו בלילה" — שהוכחת רש"י היא (לא מתיבת "ביום", כמו בגמרא¹ (שהרי רש"י אינו מעתיק תיבת "ביום"²), כי, בפשש"מ קאי על כל המעט-לעת³, אלא) מהתיבות "זאת תהי' תורת"

מבואר בלקו"ת (במדבר יג, א. ובכ"מ) החילוק שבין תורה למצוות, שמצוות הם כמו "אברים" שמחולקים זמ"ז (ודקא ע"י התחלקות האברים נעשית שלימות האדם), שבכל מצוה יש מדידה והגבלה, שבוה חלוקה משאר המצוות, משא"כ התורה היא כמו "דם" שהוא בכל האברים בשוה (ד"לכא כמו פליג לכל שייפין" (ראה זח"ג קסא, ב. ועוד), היינו, שדם הלב, כמו שהוא, מתפשט בכל האברים), כי התורה היא למעלה ממדידות והגבלות. ולכן אמרו רז"ל (מנחות בסופה. ועוד) "כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה", גם כאשר הלימוד הוא בזמן שאין ביהמ"ק קיים ושלא במקום המזבח כו'.

וזהו הטעם (בפנימיות הענינים) שתיבת "תורת" מורה על כלל: כשם שבתורה יש בחי' התורה מצד עצמה ויש בחי' התורה שכוללת את ענין המצוות (גדול תלמוד שמביא לידי מעשה), כך גם במצוות יש ענין המצוות מצד עצמם, ויש ענין התורה שבמצוות — הדין וההלכה שבמצוה. ובוה יש חילוק בין "הלכות" ל"תורת", שלשון "תורת" מורה על הכלל: "תורת העולה", "תורה אחת לכל העולים כו'", "תורת המצורע", "תורה אחת לכל המצורעין" (תו"כ

ולא רק "כאילו" (כמו כ"ף הדמיון), אלא גם באופן ד"נשלמה פרים שפתינו" (הושע יד, ג), שעי' "שפתינו" (לימוד תורת עולה) נעשה ענין הקרבת העולה ברוחניות באופן של שלימות.

(1) מגילה כא, א. — ולהעיר, שציון זה מופיע בכמה דפוסי רש"י, אבל לא נכתב ע"י רש"י, אלא ניתוסף אח"כ (שלכן אינו מופיע בכל הדפוסים), וכדמוכח גם מציון הדפים, שהרי חלוקת הש"ס לדפים נערכה בעת הדפסת הש"ס, ירבו זמן לאחרי שרש"י כתב פירושו. (2) ולהעיר, שא' המדפיסים רצה להתחכם והכניס גם התיבות "ביום טהרתו", אבל, כיון שכל הענינים הם בהשגחה פרטית, הנה מלמעלה הכשילו אותו כו', ושכח להשמיט תיבת "וגו"! ומזה מוכח שהתיבות "ביום טהרתו" אינם מדברי רש"י, אלא הוספת המדפיס (משיחת ש"פ אחרי תשכ"ה).

(3) ועד"ז בפירוש רש"י על הפסוק (פרשתנו יד, נז) "להורות ביום הטמא וגו'", "איזה יום מטהרו ואיזה יום מטמאו", אין לפרש כדברי המפרשים (שפ"ח. ועוד) שמזה למדים ג"כ דהטהרה והטומאה היא ביום דוקא — כי, נוסף לכך (א) שלמדים זאת מ"יום טהרתו", (ב) לשון רש"י הוא "איזה יום כו'", ולא איזה חלק מן המעט-לעת, יום או לילה, הרי בפשש"מ קאי יום על כל המעל"ע. אלא כוונת רש"י היא לחילוקי הזמנים שמצינו בדיני המצורע: שבעת ימים, שבעת ימים שנית וכיו"ב — שהטהרה והטומאה תלויים באותו יום מיוחד שנתפרש בתורה.

(4) אבל לא מהגזירה שוה ד"תורה — תורה" שבמגילה שם, כי, ע"ד הפשט, "לרבות הוא בא לומר תורה אחת לכל כו'" (פרש"י ר"פ צו. וראה לקו"ש שבפנים הערה 6).
 ויש להוסיף בזה — בפנימיות הענינים:

העבודה בכח עצמו, ולא את המעלות שבאים במתנה מלמעלה (בניגוד לר' יוחנן, שהי' מיוחס⁷, שמדגיש את מעלת האדם משעת יצירתו), ומצד ענין העבודה מודגש תחילה החסרון של האדם, ואילו מעלתו תבוא לאח"ז — ע"י העבודה, שמאדם שנוצר מן האדמה נעשה אדם מלשון אדמה לעליון, מציאות חדשה⁸, ועי"ז מתגלה כח העצמות. וזהו ש"תורת האדם" נקראת בשם "תזריע"⁹, שמורה על העבודה באופן של אתערותא

גם בטעם ושכל — "לפי שאינן מיוחסין" (מצד "לפני עור", כנ"ל).

(7) ולהעיר מהמסופר בגמרא (ברכות כז, סע"ב) שהחליטו למנות את ר' אלעזר בן עזרי' לנשיא בגלל ש"אית לי זכות אבות", ולא את ר' עקיבא "דלית לי זכות אבות", אף שמצד עבודתו גדלה ביותר מעלת ר"ע, עד כדי כך, שאפילו משה רבינו לא הי' יכול להשיג את דברי ר"ע (ראה מנחות כט, ב. וראה גם תוד"ה דחשיב — כתובות קה, א). (8) שזוהי המעלה בתורת האדם עצמו לגבי עבודתו בתורת בהמה חי' ועוף (ראה לעיל הערה 5) — כי, עבודת האדם "להבדיל בין הטהור ובין הטמא" בבהמה חי' ועוף, הנה אפילו בהעלאת הטוב שבנוגה (נוסף על דחיית האסור והרע) ע"י אכילת המאכל שנעשה דם ובשר כבשרו של האדם, ועי"ז שמברך עליו בתחילה ובסוף ה"ה מתעלה למעלה יותר, הרי נוסף לכך שגם קודם הבירור יש למאכל ערך אל האדם להיותו ראוי למאכל אדם, הנה כיון שזהו רק דברי הרשות (שנעשים "לשם שמים", ועד ש"בכל דרכיך דעהו"), ולא מצוה, אין בזה גילוי רצון העליון; ואילו ע"י תורת האדם בעצמו, שזהו ע"י קיום המצוות, נעשית העלי' לבחי' רצון העליון, שזהו עליו שבאין ערוך, כריחוק הנברא מן הבורא.

(9) כמדובר כמ"פ (ראה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך. ועוד) ששמות הסדרות שבתורה אינם לשם סימן בלבד, אלא הם מורים על תוכן הסדרה, כמו כללות ענין השמות.

וכדמוכה גם בנגלה דתורה — מדיני גיטין, שכאשר יש טעות בשם, הנה גם כאשר לאחרי הטעות יודעים בבירור מי הוא המגרש (כגון שיש לו כמה שמות, והוחזק בשם אחד,

שלמרות שמדובר אודות ענין שכלי ששייך למוח שבראש, הנה כאשר לבו חפץ בזה, אזי הרצון מושל ושולט על כח השכל, ואז נעשית פעולת כח השכל באופן אחר לגמרי, וכפי שרואים במוחש.

[ואין זה בסתירה למארו"ל "כל תלמיד חכם שיושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מר כו" (שבת ל, ב), ו"זרוק מרה בתלמידים" (כתובות קג, ב), והרי "לבו חפץ" הוא היפך הכיוון והביטול — כי, תנועת הכיוון והביטול היא רק הקדמה לקבלת הלימוד מהרב, ואילו קבלת הלימוד מהרב, שענינה הוא התפשטות כח שכלו של התלמיד בהסברא שקיבל, הרי זה תלוי בחפץ לבון.] וכשם שהדברים אמורים בנוגע לתלמיד המקבל, כן הוא גם בנוגע לרב המשפיע — שאמיתית ההשפעה היא דוקא כאשר הרב הוא בתנועה של התקשרות אל המקבל, מתוך אהבה ורצון, וכמו עד"מ בהשפעת הטיפה כו', כמבואר באגה"ק (סט"ו).

[ואף שהשפעת השכל יכולה להיות גם בדרך הכרח (ורק בגשמיות הרי זה באופן ש"אין קישוי אלא לדעת" (יבמות נג, ב), משא"כ בענינים רוחניים), וכפי שמצינו ברבי עקיבא, שאף שלכתחילה לא הסכים ללמד תורה, הנה כאשר איימו עליו שימסרוהו למלכות, אזי לימד תורה (ראה פסחים קיב, א) — מ"מ, ההשפעה שבהכרח אינה דומה ואינה בערך כלל להשפעה שברצון].

ועפ"ז יש לומר בנוגע לב' הפירושים שברש"י — ששניהם אמת, אלא שמדברים בשתי מדרגות — שבתחילה (שזהו הפירוש הראשון) הי' אצלו רק רצון וכוונה לדחותו (שלא רצה ללמדו ולהשפיע לו), ולאחרי כן (שזהו "לישנא אחרינא") נמשך ובא רצון זה

דלתתא שיש בה מעלת ההתחדשות — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"ז ע' 74 ואילך.

* * *

ד. כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה שכל אלו שסיימו את לימוד הלקו"ת השבועי יאמרו "לחיים".

ואח"כ אמר מאמר (כעין שיחה) ד"ה אשה כי תזריע¹⁰.

* * *

ה. הביאור בפירוש רש"י סוף פרשתנו, "וכובס שנית", "לשון טבילה, תרגום של כבוסין שבפרשה זו לשון לבון, ויתחוור, חוץ מזה שאינו ללבון אלא לטבול, לכך תרגומו ויצטבע, וכן כל כבוסים בגדים שהן לטבילה מתורגמין ויצטבע" — שבטעם כיבוש הבגד לאחרי ש"סר .. הנגע" י"ל בב' אופנים: (א) כיון שהסרת הנגע היתה ע"י כיבוס לשם הסגר, ולא לשם טהרה, (ב) גם לאחרי הסרת הנגע צריך כיבוס כדי לטהר את התפשטות הטומאה בכל הבגד. ומזה שנאמר "וכובס שנית", מוכח, שגם הכיבוס הראשון פעל טהרה (ולא רק לשם הסגר) — טהרה מהנגע עצמו, ונוסף לזה צ"ל כיבוס שני לטהר גם התפשטות הטומאה. ודוגמתו בענין החטאים — שע"י התשובה נמחל לו לגמרי, ואילו התענית שלאח"ז, כדי שיהי' מרוצה וחביב כו', הו"ע של טבילה, תשובה עילאה — הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בלקו"ש ח"ז ע' 92 ואילך.

שהשם קשור ומורה על תוכן הדבר הנקרא בשם זה.

(10) המאמר הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ונדפס בתו"מ סה"מ ניסן ע' קכב ואילך. עוד ענינים מהמאמר — נדפסו בלקו"ש ח"י"ב ע' 65 ואילך, וע' 70 ואילך.

וכתבו בגט את כל שאר השמות, מלבד השם שהחוקק בו), אזי הגט פסול (ראה שו"ע אה"ע סק"ט ס"ב), ועכ"ל, שהשם אינו סימן בעלמא, שהרי לא יתכן שטעות בענין חיצוני תפסול את הגט.

וכפרט ע"פ המבואר בקבלה וחסידות, שע"י השם נמשך חיות הדבר, הרי בודאי